

THÔNG BÁO

Ý kiến kết luận, chỉ đạo của Phó Thủ tướng Trịnh Đình Dũng kiểm tra, chỉ đạo công tác ứng phó biến đổi khí hậu và khắc phục sạt lở tại Đồng bằng sông Cửu Long

Trước tình hình sạt lở đã và đang xảy ra nghiêm trọng tại Đồng bằng sông Cửu Long, Phó Thủ tướng Chính phủ Trịnh Đình Dũng đã đi kiểm tra, thị sát tình hình sạt lở tại các tỉnh An Giang, Cà Mau và làm việc với một số địa phương Đồng bằng sông Cửu Long về công tác khắc phục sạt lở bờ sông, bờ biển, bảo vệ và khôi phục rừng ngập mặn ven biển. Cùng tham gia đoàn công tác có đồng chí Trần Hồng Hà - Bộ trưởng Bộ Tài Nguyên và Môi trường, đại diện lãnh đạo các Bộ, cơ quan: Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Kế hoạch và Đầu tư, Giao thông vận tải, Xây dựng, Tài chính, Văn phòng Chính phủ và Ban Chỉ đạo Tây Nam Bộ.

Sau khi nghe báo cáo của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Tài nguyên và Môi trường về tình hình sạt lở bờ sông, bờ biển, suy thoái rừng ngập mặn ở Đồng bằng sông Cửu Long, ý kiến các địa phương và các Bộ liên quan, Phó Thủ tướng kết luận, chỉ đạo như sau:

1. Đánh giá chung:

- Đồng bằng sông Cửu Long có hệ thống sông, kênh rạch dày đặc, đường bờ biển dài trên 770 km, địa hình bằng phẳng, là vùng trọng điểm về sản xuất nông nghiệp, tác động rất lớn đến phát triển kinh tế - xã hội của cả nước.

- Biến đổi khí hậu ngày càng tác động nhanh, mạnh đến nước ta, ảnh hưởng đến phát triển kinh tế - xã hội bền vững, đe dọa đến an toàn của hệ thống kết cấu hạ tầng. Đồng bằng sông Cửu Long là khu vực sẽ chịu ảnh hưởng nặng nề nhất, tình trạng hạn hán, xâm nhập mặn, ngập úng, sạt lở.

- Hậu quả do biến đổi khí hậu, nước biển dâng và các tác động tiêu cực từ hoạt động của con người trong khai thác, sử dụng nguồn nước sông Mê Kông sẽ hết sức nặng nề nếu các hoạt động này không được kiểm soát và không chủ động có các giải pháp ứng phó bài bản, kịp thời, hiệu quả. Năm 2016 vừa qua nước biển dâng, xâm nhập mặn đã ảnh hưởng nghiêm trọng đến lĩnh vực nông nghiệp, làm suy giảm tốc độ tăng trưởng kinh tế, đe dọa trực tiếp đến đời sống của hàng triệu người dân trong vùng; gần đây tình trạng sạt lở bờ sông, bờ biển, suy thoái rừng ngập mặn, sụt lún đất xảy ra hết sức nghiêm trọng, đe dọa trực tiếp đến an toàn của đê điều, cơ sở hạ tầng, ảnh hưởng lớn đến đời sống của nhân dân ở nhiều địa phương, đặc biệt là tại các tỉnh An Giang, Đồng Tháp, Bạc Liêu, Cà Mau, Sóc Trăng và thành phố Cần Thơ.

- Những năm qua, Đảng, Nhà nước luôn quan tâm đến công tác ứng phó biến đổi khí hậu, phòng chống thiên tai, trong đó đặc biệt quan tâm đến vùng Đồng bằng sông Cửu Long, chủ động triển khai các Chương trình hợp tác với các nước như Hà Lan, Đức, Pháp, Đan Mạch, Nhật Bản để nghiên cứu về vấn đề biến đổi khí hậu, tác động từ các đập thủy điện trên dòng chính hệ thống sông Mê Kông đến Đồng bằng sông Cửu Long, cũng như sạt lở, xâm thực bờ biển, suy thoái rừng ngập mặn trong vùng. Cấp ủy, chính quyền các cấp ở địa phương, nhất là các tỉnh An Giang, Đồng Tháp, Cà Mau đã chủ động di dời dân cư, tích cực triển khai các biện pháp bảo đảm an toàn tính mạng, ổn định đời sống nhân dân, hạn chế thiệt hại về tài sản, đồng thời thực hiện nhiều giải pháp công trình, phi công trình để hạn chế tình trạng sạt lở bờ sông, bờ biển, suy thoái rừng ngập mặn.

Tuy nhiên, công tác ứng phó với biến đổi khí hậu, nước biển dâng, phòng chống sạt lở, xâm thực bờ biển, suy thoái rừng ngập mặn còn nhiều hạn chế: Công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật, nâng cao nhận thức về phòng chống thiên tai, sạt lở chưa đạt hiệu quả cao. Quản lý sử dụng đất, khai thác cát sỏi trên sông, khai thác tài nguyên nước còn bất cập. Việc lồng ghép phòng, chống thiên tai, ứng phó biến đổi khí hậu vào quy hoạch, kế hoạch, chương trình, dự án chưa được quan tâm đúng mức. Cơ sở dữ liệu phục vụ nghiên cứu, đánh giá thực trạng, nguyên nhân sạt lở, suy thoái rừng ngập mặn còn thiếu, chưa đồng bộ; chưa có các nghiên cứu, đánh giá tổng hợp, khoa học về tình hình, nguyên nhân sạt lở, suy thoái rừng ngập mặn làm cơ sở đề xuất các giải pháp đồng bộ, lộ trình ứng phó, khắc phục hiệu quả, căn cơ. Việc nghiên cứu xây dựng quy hoạch chính trị sông, quy hoạch phòng chống sạt lở, xâm thực bờ sông, bờ biển chưa được quan tâm, chủ yếu vẫn tập trung xử lý khẩn cấp, khắc phục khi sự cố sạt lở đã xảy ra. Nguồn lực để thực hiện công tác phòng, chống sạt lở, bảo vệ và phát triển rừng ngập mặn ven biển còn hạn chế, chưa có cơ chế để huy động các nguồn lực ngoài nhà nước.

2. Nhiệm vụ trong thời gian tới:

a) Trước mắt:

- Ủy ban nhân dân các địa phương phải phát hiện kịp thời, theo dõi chặt chẽ diễn biến sạt lở bờ sông, bờ biển để có biện pháp ứng phó phù hợp mọi tình huống, bảo vệ tính mạng và tài sản của nhân dân. Đối với khu vực đã bị sạt lở, cấp ủy, chính quyền địa phương tiếp tục quan tâm chỉ đạo, hỗ trợ người dân không để thiếu đói, sớm ổn định cuộc sống; chủ động sơ tán các hộ dân các khu vực có nguy cơ sạt lở nguy hiểm để bảo đảm an toàn tính mạng. Tổ chức rà soát, kiểm tra các khu dân cư, công trình xây dựng ven sông, hướng dẫn, cảnh báo việc xây dựng ven sông bảo đảm an toàn. Tập trung bảo vệ và phát triển rừng ngập mặn ven biển, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm ảnh hưởng đến rừng ngập mặn. Tăng cường quản lý, kiểm tra xử lý nghiêm các vi phạm khai thác cát sỏi, đặc biệt là khai thác trái phép, không theo quy hoạch, kế hoạch; kiểm soát chặt chẽ việc khai thác cát sỏi, rà soát lại các giấy phép khai thác cát sỏi đã cấp, đánh giá

ảnh hưởng của việc khai thác đến sạt lở bờ sông, bờ biển để có phương án thu hồi đối với những trường hợp khai thác sai phép hoặc trong quá trình khai thác gây sạt lở bờ sông, bờ biển. Hoàn thiện phương án xử lý cấp bách khắc phục sạt lở tại khu vực xung yếu ảnh hưởng trực tiếp đến an toàn của các khu dân cư tập trung, cơ sở hạ tầng thiết yếu.

- Ban Chỉ đạo trung ương về phòng chống thiên tai (Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn) khẩn trương tổng hợp nhu cầu hỗ trợ kinh phí khắc phục sạt lở cấp bách của các địa phương trong vùng, báo cáo Thủ tướng Chính phủ xem xét hỗ trợ từ dự phòng ngân sách trung ương và các nguồn vốn hợp pháp khác đối với những địa phương khó khăn về ngân sách theo quy định.

- Bộ Tài nguyên và Môi trường chỉ đạo các cơ quan chức năng phối hợp với địa phương rà soát, bố trí các thiết bị quan trắc, cảnh báo sớm tại những khu vực có nguy cơ sạt lở cao để kịp thời sơ tán, không để xảy ra thiệt hại về tính mạng, hạn chế thiệt hại về tài sản.

b) Về lâu dài:

- Ủy ban nhân dân các địa phương: Tăng cường tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, nâng cao nhận thức về ứng phó biến đổi khí hậu, phòng chống thiên tai, sạt lở bờ sông, bờ biển, bảo vệ rừng ngập mặn. Phối hợp với các cơ quan rà soát lại quy hoạch phát triển kinh tế xã hội, quy hoạch phát triển các ngành, đặc biệt là quy hoạch xây dựng, quy hoạch đô thị, điểm dân cư nông thôn, quy hoạch sản xuất gắn với tái cấu trúc sản xuất của các vùng và bảo vệ bờ sông, bờ biển, ứng phó với biến đổi khí hậu, nước biển dâng. Thực thi nghiêm công tác quản lý lòng, bờ, bãi sông, bờ biển, ngăn chặn kịp thời các hành vi xây dựng công trình, nhà cửa, khai thác khoáng sản trái phép trong khu vực lòng, bờ, bãi sông, ven biển. Rà soát các khu vực trọng điểm xung yếu, có nguy cơ xảy ra sạt lở trên địa bàn để chủ động di dân, tái định cư. Xây dựng kế hoạch đầu tư các công trình phòng, chống sạt lở bờ sông, bờ biển bảo vệ cơ sở hạ tầng quan trọng, khu dân cư tập trung thuộc thẩm quyền của địa phương. Tổ chức quản lý chặt chẽ rừng phòng hộ ven biển, huy động các nguồn lực để phòng chống xâm thực bờ biển, phục hồi rừng phòng hộ ven biển. Lồng ghép các chương trình, dự án đầu tư phát triển kinh tế xã hội gắn với phòng chống sạt lở, bảo vệ rừng ngập mặn.

- Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn: Chủ trì, phối hợp với Bộ Tài nguyên và Môi trường, Bộ Khoa học và Công nghệ, các cơ quan liên quan và địa phương tập trung điều tra, đánh giá thực trạng, nguyên nhân sạt lở bờ sông, bờ biển; lập quy hoạch chính trị sông, chống xâm thực bờ biển tại vùng đồng bằng sông Cửu Long. Hoàn thiện các nghiên cứu khoa học, tổng kết, đánh giá các giải pháp bảo vệ bờ sông, bờ biển, kết quả trồng rừng ngập mặn thời gian qua, trên cơ sở đó đề ra các giải pháp phù hợp, hoàn chỉnh hệ thống tiêu chuẩn, quy chuẩn về phòng chống sạt lở bờ sông, bờ biển, giải pháp trồng rừng ngập mặn phù hợp với điều kiện tự nhiên từng vùng. Xây dựng Đề án tổng thể phòng, chống sạt lở bờ sông, bờ biển, suy thoái rừng ngập mặn ở Đồng bằng sông Cửu Long đề xuất

các giải pháp phòng chống sạt lở đồng bộ, căn cơ, phù hợp với điều kiện thực tế đất nước làm cơ sở xây dựng kế hoạch trung hạn, dài hạn để huy động các nguồn lực thực hiện; xây dựng cơ chế quản lý tổng hợp vùng ven sông, ven biển gắn với sinh kế của người dân. Đẩy mạnh ứng dụng khoa học công nghệ và hợp tác quốc tế trong nghiên cứu các giải pháp chỉnh trị sông, ven biển nhằm hạn chế xói lở, bồi lấp ổn định lòng dẫn và dải ven biển, nhất là các khu vực cửa sông. Hướng dẫn các địa phương phân công, phân cấp quản lý, duy tu bảo dưỡng công trình phòng chống sạt lở bờ sông, bờ biển. Rà soát, đề xuất bổ sung các cơ chế, chính sách huy động nguồn lực tham gia phòng chống thiên tai, thu hút nguồn lực ngoài ngân sách, đặc biệt là cho phòng, chống sạt lở, bảo vệ và khôi phục rừng ngập mặn ven biển.

- Bộ Tài nguyên và Môi trường: Tổ chức rà soát, đánh giá, đề xuất điều chỉnh, bổ sung quy định về cấp độ rủi ro thiên tai đảm bảo phù hợp với tình hình thực tế, đáp ứng yêu cầu công tác phòng chống thiên tai. Rà soát hệ thống quan trắc thủy văn, hải văn vùng Đồng bằng sông Cửu Long và trên phạm vi toàn quốc, bổ sung hoàn thiện từng bước đáp ứng yêu cầu tài liệu cơ bản phục vụ công tác phòng chống thiên tai, phát triển kinh tế - xã hội. Phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn nghiên cứu các giải pháp ứng phó với biến đổi khí hậu, nước biển dâng, đặc biệt là các giải pháp chống sạt lở bờ sông, bờ biển, đẩy mạnh áp dụng giải pháp phi công trình, thân thiện với môi trường. Tổ chức theo dõi đánh giá tổng lượng bùn cát đến từ thượng nguồn và lượng cát khai thác trên hệ thống sông Cửu Long làm cơ sở đề xuất các giải pháp phù hợp hạn chế nguy cơ hạ thấp lòng dẫn, suy kiệt dòng chảy; rà soát hoạt động khai thác cát sỏi trên sông, ven biển, trên cơ sở đó đề xuất chấn chỉnh, kiểm soát chặt chẽ việc quy hoạch, cấp phép, khai thác cát, hạn chế tác động tiêu cực gây sạt lở bờ sông, bờ biển.

- Bộ Xây dựng chủ động phối hợp với các địa phương rà soát, điều chỉnh quy hoạch bố trí dân cư, Chương trình nhà ở vùng ngập lũ phù hợp với diễn biến thiên tai và điều kiện thực tế vùng đồng bằng sông Cửu Long.

- Bộ Giao thông vận tải phối hợp chặt chẽ với các Bộ, ngành, địa phương trong triển khai nạo vét khai luồng tuyến bảo đảm giao thông, gắn việc khai thác cát sỏi với việc khai luồng tuyến bảo đảm hiệu quả.

- Giao Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Tài chính ưu tiên bố trí ngân sách đầu tư các dự án khắc phục sạt lở bờ sông, bờ biển; tìm nguồn vốn, đề xuất tham mưu cho Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ thực hiện chương trình phòng, chống, ứng phó sạt lở bờ sông, bờ biển, nhất là đối với vùng Đồng bằng sông Cửu Long.

3. Về kiến nghị của các địa phương:

- Việc đầu tư khẩn cấp xử lý các khu vực sạt lở bao gồm bố trí sắp xếp ổn định dân cư, xây dựng công trình để bảo đảm an toàn cho người dân là rất cần thiết. Trước mắt, đề nghị các địa phương chủ động sử dụng nguồn dự phòng ngân sách của địa phương để hỗ trợ nhân dân ổn định đời sống và khắc phục sạt lở. Giao Ban Chỉ đạo trung ương về phòng, chống thiên tai (Bộ Nông nghiệp và

Phát triển nông thôn) chủ trì, phối hợp với các Bộ: Tài chính, Kế hoạch và Đầu tư và các cơ quan có liên quan xem xét, tổng hợp nhu cầu hỗ trợ xử lý cấp bách của các địa phương, đề xuất, báo cáo Thủ tướng Chính phủ xem xét, quyết định hỗ trợ từ nguồn dự phòng ngân sách trung ương và các nguồn vốn hợp pháp khác theo đúng quy định của Luật ngân sách nhà nước và các quy định pháp luật có liên quan.

- Về tỷ lệ cho vay lại đối với vốn vay ODA đối với dự án đầu tư phòng, chống thiên tai và hạn mức vay của địa phương: Giao Bộ Tài chính tổng hợp ý kiến các địa phương, báo cáo Chính phủ theo quy định.

- Đối với các kiến nghị khác: Giao các Bộ: Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Tài nguyên và Môi trường, Giao thông vận tải, Kế hoạch và Đầu tư, Tài chính, Xây dựng căn cứ chức năng, nhiệm vụ được giao xử lý theo thẩm quyền, tổng hợp, đề xuất báo cáo Thủ tướng Chính phủ đối những vấn đề vượt thẩm quyền.

Văn phòng Chính phủ thông báo để các cơ quan liên quan biết, thực hiện./

Nơi nhận:

- Ban Bí thư Trung ương Đảng;
- Thủ tướng, các Phó Thủ tướng Chính phủ;
- Ban Chỉ đạo TW về phòng chống thiên tai;
- Các Bộ: NN&PTNT, TNMT, GTVT, XD, KHĐT, TC, CA, QP;
- Ban Chỉ đạo Tây Nam Bộ;
- Tỉnh ủy, Thành ủy, UBND các tỉnh, thành phố vùng ĐBSCL;
- VPCP: BTCN, các PCN, Trợ lý TTg, các vụ: TH, NC, QH&P, KTTH, TKBT, KGVX, TGD Công TTĐT;
- Lưu: VT, NN (3), Tuyền. 48

**KT. BỘ TRƯỞNG, CHỦ NHIỆM
PHÓ CHỦ NHIỆM**

Nguyễn Cao Lục